

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Apoštolát sv. Pavla

Vatikán (10. septembra, RV) – V stredu sa zišli veriaci v Aule Pavla VI. vo Vatikáne na generálnej audiencii pápeža Benedikta XVI. V katechéze pokračoval Svätý Otec v rozprávaní o sv. Pavlovi, pričom dnes sa zameril na jeho apoštolát, na nový život, ktorý začal, na to, čo znamená byť apoštolom. Ako povedal Svätý Otec, sv. Pavol sa cítil byť skutočným apoštolom aj napriek tomu, že nepatril k dvanástim. Žiadal, aby ho tak nazývali, pretože bol zvolený a pretvorený Božou milosťou a tiež preto, že zdieľal tri charakteristické princípy skutočného apoštola. „Nik neprešiel toľko kilometrov, koľko on po zemi a po mori s cieľom šíriť evanjelium“ – povedal Svätý Otec a pokračoval:

“Jeho ponímanie apoštolátu siahalo za chápanie apoštolátu, ktorý by bol späť len so skupinou dvanástich, ako nám to zanechal najmä sv. Lukáš v Skutkoch apoštolov (porov. Sk 1,2.26, 6,2). Vlastne, v Prvom liste Korinťanom Pavol jasne rozlišuje medzi “dvanástimi” a “všetkými ostatnými apoštolmi”, keď o nich hovorí ako o dvoch odlišných skupinách, ktoré sa tešia zo zjavení Vzkrieseného (porov.14,5.7). V tejto istej časti potom nazýva s pokorou seba samého ako “najmenšieho z apoštolov”, keď sa prirovnáva dokonca k nedochôdčaťu a keď doslova dodáva: “Veď ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volať sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu Cirkev. Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Veď som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou” (1Kor 15,9-10). Metafora „nedochôdča“ vyjadruje úplnú pokoru: nachádza sa aj v Liste Rimanom sv. Ignáca z Antióchie: “Som posledný zo všetkých, som nedochôdča, ale bude mi dovolené byť niečím, ak dosiahnem Boha” (9,2). To, čo biskup Antióchie hovorí vo vzťahu k jeho nadchádzajúcemu mučeníctvu, hovorí sv. Pavol vo vzťahu k vlastnej apoštolskej službe: v ňom sa nachádza to, čo plodí milosť Božia, že vie pretvoriť z nepodareného človeka úžasného apoštola. Z prenasledovateľa sa stáva zakladateľ Cirkvi: toto urobil Boh tomu, ktorý by z hľadiska evanjelia mohol byť považovaný za nepodarok!”

Ako uviedol Benedikt XVI., v Listoch sv. Pavla sa objavujú tri základné charakteristiky apoštola. Prvou je „vidieť Pána“ (porov. 1 Kor 9,1), teda zažiť s ním stretnutie, rozhodujúce pre ďalší život. V Liste Galaťanom píše o tom, že bol vybraný a povoláný z milosti Boha tým, že v ňom zjavil svojho Syna, aby ho Pavol zvestoval medzi pohanmi. Napokon je to Pán, ktorý vytvára apoštolát, nie vlastný predpoklad človeka. Apoštol netvorí sám seba, ale je tvorený Pánom a teda je potrebné, aby sa naňho neustále odvolával. Nie nadarmo Pavol hovorí, že je „povoláný za apoštola“ (Rim 1,1), teda „nie ľuďmi ani prostredníctvom človeka, ale Ježišom Kristom a Bohom Otcom“ (Gal 1,1). Toto je prvá charakteristika – vidieť Pána a byť Ním povoláný.

“Druhá charakteristika je “byť vyslaným”. Ten istý termín z gréčtiny znamená tiež nositeľa správy. On musí teda konať ako poverený a predstaviteľ mandátu zmocnenca. Preto definuje Pavol seba samého ako “apoštola Krista Ježiša” (1Kor 1,1 2Kor 1,1), teda jeho vyslanca, oddaného výhradne do jeho služby, a tiež ako “služobníka Krista Ježiša” (Rim 1,1).

Podčiarkuje tu fakt, že od Neho získal poslanie, ktoré má dosiahnuť v Jeho mene tým, že dá úplne nabok akýkoľvek osobný záujem. Treťou charakteristikou či princípom je “hlásanie evanjelia”, s následným vytváraním cirkevných spoločenstiev. Označenie „apoštol“ teda nie je a nemôže byť čestným titulom. To totiž v sebe zahrňuje celé bytie zainteresovaného objektu. V Prvom liste Korinťanom zvoláva: “Nie som apoštol? Vari som nevidel Ježiša, nášho Pána? A vy nie ste moje dielo v Pánovi?!” (1Kor 9,1) V Druhom liste Korinťanom tieto slová potvrdzuje: “Vy

ste náš list napísaný v našich srdciach, ktorý poznajú a čítajú všetci ľudia. Veď je zjavné, že ste Kristov list, ktorý sme my vyhotovili, napísaný nie atramentom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na živých tabuliach srdca.” (2Kor 3,2 – 3).

Svätý Otec pripomenul, že Pavol nazýva apoštolov „Boží spolupracovníci“ (1 Kor 3,9; 2 Kor 6,1). Typická črta skutočného apoštola, ktorú dobre objasnil sv. Pavol, je istý druh identifikácie medzi evanjeliom a evanjelizátorom.

Nikto neukázal tak, ako Pavol, ako veľmi sa ohlasovanie Ukrižovaného Krista spája s „pohoršením a bláznovstvom“ (1 Kor 1,23), ako naň mnohí reagujú s nepochopením a odmietaním. Ako píše v Prvom liste Korinťanom:

„Zdá sa mi, že nám, apoštolom, Boh pridil posledné miesto ako odsúdeným na smrť, lebo sme sa stali divadlom pre svet, anjelov i ľudí. My sme blázni pre Krista, ale vy ste múdri v Kristovi; my sme slabí, a vy silní; vy ste slávni, my znevážení. Až do tejto hodiny sme hladní, smädní a nahí, bijú nás päsťami, sme bez domova, ťažko pracujeme vlastnými rukami; keď nás preklínajú, my žehnáme, keď nás prenasledujú, my to znášame, keď nás potupujú, my sa modlíme. Stali sme sa akoby smeťami sveta, vyvrhelmi pre všetkých až doteraz (1 Kor 4,9-13). Tieto slová Benedikt XVI. nazval „autoportrétom“ apoštolského života sv. Pavla: „nad všetkými týmito utrpeniami prevláda radosť byť nositeľom Božieho požehnanie a milosti evanjelia”.

“Pavol, napokon rozlišuje so stoickou filozofiou svojej doby myšlienku úplnej trvácnosti vo všetkých ťažkostiach, ktoré ho stretajú: on však prekonáva ľudskú perspektívu a hlása novú zložku, nový komponent, ktorým je Božia a Kristova láska: “Kto nás odlúči od lásky Krista? Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? Ako je napísané: "Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie." Ale v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. A som si istý, že ani smrť ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi” (Rim 8, 35-39). Toto je istota a hlboká radosť, ktorá vedie apoštola Pavla na všetkých jeho cestách: nič nás nemôže odlúčiť od Božej lásky. A táto láska je skutočným bohatstvom ľudského života.”

Ako uviedol Benedikt XVI., sv. Pavol sa oddal evanjeliu celým svojim bytím a naplňoval svoju službu s vernosťou a radosťou, pre všetkých sa stal všetkým, aby zachránil aspoň niektorých (porov. 1 Kor 9,22). Pápež na záver svojej katechézy použil Pavlove slová z Druhého listu Korinťanom:

„Nie že by sme chceli panovať nad vašou vierou, ale prispieť k vašej radosti“ (2 Kor 1,24) a v tejto súvislosti zdôraznil, že toto zostáva poslaním všetkých Kristových apoštolov v každej dobe: byť spolupracovníkmi na skutočnej radosti.

Svätý Otec po svojom príhovore pozdravil pútnikov vo viacerých jazykoch, pričom špeciálny pozdrav venoval pútnikom z Francúzska a to v súvislosti s apoštolskou cestou Benedikta XVI. do Paríža a Lúrd od 12. do 15. septembra.

Veriacim z Francúzska povedal, že do ich krajiny prichádza ako posol pokoja a bratstva a všetkých zveril do Materskej ochrany Panny Márie - ako dodal - našej Panej z Lúrd. Na záver udelil všetkým prítomným apoštolské požehnanie.

(TK KBS)